

Uit de reeks Credit Management Tools

Een beknopte **gids** voor
zekerheden van leveranciers
waaronder het eigendomsvoorbehoud

Uit de reeks Credit Management Tools
Een beknopte **gids** voor **zekerheden van leveranciers**
Theoretische principes en praktijkgetuigenissen

Auteur Paul Becue

Interviewees Luc Claessens
Vivy Kamsteeg
Tom Van Tyghem

Eindredacteur Ortwin Volcke

©2021, CRiON
www.criion.com
Uitgegeven in eigen beheer

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Uit de reeks Credit Management Tools

Een beknopte **gids** voor
zekerheden van leveranciers
waaronder het eigendomsvoorbehoud

Hoe lees ik deze praktijkgids?

Deel I schetst de theorie van de credit management tool die we u in deze gids toelichten. U vindt er definities en leert er over juridische aspecten.

In deel II leest u praktijkgetuigenissen. U leert er hoe credit managers, productaanbieders en anderen het voorwerp van deze gids in de praktijk toepassen.

Deel III raakt andere aspecten aan, zoals de impact van Bazel III en/of een vergelijking van de credit management tool die in deze gids wordt toegelicht, met andere.

Inhoudstafel

Inleiding tot de reeks	13
Voorwoord	15
I. Theorie	17
Hoofdstuk I. Context	18
1. Juridisch geladen onderwerp	18
2. Belgisch rechtssysteem	19
3. Zekerheden voor de leverancier	20
Hoofdstuk II. Algemeen kader van de zekerheden	22
1. Bescherming van de schuldeiser	22
2. Economisch nut zekerheden	25
3. De indeling van de zekerheidsrechten	25
3.1. Wettelijke zekerheden en zekerheidsovereenkomsten	25
3.2. Persoonlijke en zakelijke zekerheden	26
3.3. Algemene en bijzondere voorrechten	27
3.4. Synthese zakelijke zekerheidsrechten en voorrechten	28
4. Samenloop en rangregeling	29
4.1. Samenloop	29
4.2. Rangregeling	29
4.2.1. Gelijkwaardige zekerheden onderling	29
4.2.2. Niet gelijkwaardige zekerheden	30
5. Internationaal privaatrecht	31
Hoofdstuk III. De zekerheden bij de leverancier	32
Hoofdstuk IV. Alternatieve bescherming van de verkoper van een roerend goed	34
Hoofdstuk V. Persoonlijke zekerheden	34
1. Kosteloze borgtocht en schuldkwijtschelding ¹⁰	35
1.1. Verschoonbaarheid en kwijtschelding	35
1.1.1. Verschoonbaarheid	36
1.1.2. Kwijtschelding	37
1.2. Kosteloze persoonlijke zekerheidssteller	38
1.2.1. Faillissementsrecht	38
a. Wet van 8 augustus 1997	38
b. De insolventiewet van 11 augustus 2017	41
1.2.2. Collectieve schuldenregeling	41
1.3. Kosteloze borgtocht: Burgerlijk wetboek (art. 2043 BW)	41
1.4. Conclusie	42
2. Garantie (versus borgtocht)	43

Hoofdstuk VI. Zakelijke zekerheden	44
1. Principes en uitgangspunten van het pandrecht	44
1.1. Fundamenteel principe: afschaffing buitenbezitstelling en creatie nationaal pandregister	45
1.2. Andere uitgangspunten	46
2. Eigendomsvoorbehoud	47
2.1. Algemene principes eigendomsvoorbehoud	48
2.1.1. Inleiding	48
2.1.2. Definitie, en probleem van de tegenstelbaarheid (of tegenwerpelijkheid)	48
2.1.3. Duitsland	49
2.1.4. De juridische draagwijdte en zakenrechtelijke gevolgen	50
2.2. De Europese wetgeving	51
2.3. België: verlengd eigendomsvoorbehoud (Wet van 11 juli 2013)	54
2.3.1. Afschaffing art. 101, lid 2, Faill.W. 1997	54
2.3.2. Vormvereisten	55
2.3.3. Geen beperkingen inzake kwalificatie van de overeenkomst	56
2.3.5. Verwerking van goederen	57
2.3.6. Vermenging van goederen	58
2.3.7. Geen registratie pandregister vereist	58
2.3.8. Onroerendmaking	59
2.3.9. Superprioriteit	60
2.3.10. Voorrecht niet-betaalde verkoper	60
2.3.10. Verrijkingsverbod.	61
3. Andere zakelijke zekerheidsrechten op lichamelijke roerende goederen	61
3.1. Pand	61
3.2. Retentierecht	63
4. Zakelijke zekerheden op schuldvorderingen	66
4.1. Inpandgeving van schuldvorderingen	66
4.2. Fiduciare eigendom tot zekerheid	68
4.3. Schuldvergelijking of compensatie	69
4.4. Rechtstreekse vordering van de onderaannemer	69
5. Bijzondere voorrechten op roerende goederen	71
5.1. voorrecht m.b.t. kosten tot behoud van de zaak	71
5.2. Voorrecht van de vervoerder	72
5.3. Voorrecht (en bescherming) van de niet-betaalde verkoper	72
5.4. Voorrecht van de onderaannemer	74

II. Praktijk 77

**Hoofdstuk I. Interview met Luc Claessens,
Group Claims Manager bij Atradius** 78

**Hoofdstuk II. Interview met Tom Van Tyghem,
Group Credit Manager bij Sioen Industries** 88

**Hoofdstuk III. Interview met Vivy Kamsteeg,
advocate bij Bierens Advocaten** 103

Afkortingen 118

Bibliografie 120

Inleiding tot de reeks

Credit Management Tools

Creëer financiële ruimte door optimalisering van uw debiteurenbeheer

Bedrijven kopen scherp aan en verkopen met maximale winst. Echter 2 tot 5% van alle facturen worden nooit voldaan. Méér dan de helft van de faillissementen ontstaat zelfs door slecht debiteurenbeheer. Credit management is dan ook erg belangrijk. In deze reeks maakt u kennis met verschillende credit management producten.

Tegelijkertijd wordt gewezen op de bedrijfsrisico's in relatie tot debiteurenbeheer en wordt getoond hoe men deze risico's kan beperken. Vele ondernemersrisico's laten zich moeilijk sturen. Debiteurenrisico's zijn ons inziens echter wél te beheersen. Het komt erop aan om de risico's goed in te schatten en de juiste credit management oplossingen in te zetten. Immers, goed debiteurenbeheer levert een directe bijdrage aan de winst en genereert een betere cashflow en beschikbare liquiditeit voor het bedrijf. Tenslotte draagt goed debiteurenbeheer bij aan een positief en professioneel bedrijfsimago.

Credit management is echter niet statisch. De wereld verandert snel onder invloed van nieuwe technische mogelijkheden. De rol van credit management past zich daaraan aan. Zo dient zij ervoor te zorgen dat het debiteurenbeheer, het marketingbeleid en de verkoop elkaar versterken. Credit management dient te evolueren van reactief naar proactief. Hoe past u deze trends succesvol toe?

Dit boek maakt deel uit van een reeks waarbij we specifieke onderwerpen met betrekking tot trade finance behandelen. Hiermee dragen we bij tot de algemene vorming van de credit managers en plaatsen we kredietverzekering in een breder perspectief.

Jean-Louis Coppers
Managing Director
CRiON

Voorwoord

Zekerheden van leveranciers

Een juridische kluit

Veel leveranciers in een b2b omgeving wensen bij levering van goederen en/of diensten op krediet, het betalingsrisico uit te sluiten. Dit is zeker het geval als de koper geen “goudgerande”, zéér solvabele balans kan voorleggen. Immers, bij een eventueel faillissement van de afnemer moet de leverancier alle bevoorrechte schuldeisers laten voorgaan en eindigt hij meestal zonder enige betaling van zijn openstaande facturen. In België recupereren de gewone schuldeisers gemiddeld slechts 3 % van hun uitstaande vorderingen na een faillissement van een klant.

Om dit soort drama's te voorkomen, kunnen de leveranciers bijvoorbeeld een kredietverzekering onderschrijven of documentaire kredieten inzetten. Maar de leverancier kan ook opteren om ‘zekerheden’ in te bouwen. We sommen er enkele op: een bankgarantie; een borgstelling van de zaakvoerder, de moedermaatschappij of een derde; (verlengd) eigendomsvoorbehoud; enz.

Andere zekerheden zoals een hypotheek of een pand op de handelszaak worden vrijwel enkel door banken gebruikt.

De zekerheden die gebruikt worden in gewone handelsrelaties vergen echter een stevige juridische kennis. Bijvoorbeeld om het eigendomsvoorbehoud in Duitsland, Frankrijk, Nederland of België correct toe te passen is een zeer goede kennis van het lokale recht noodzakelijk. Zo niet, zijn de zekerheden ... onzeker.

Daarom hebben we in deel I een ruime juridische achtergrond geschetst. In deze materie is dat nu eenmaal onoverkomelijk. Daarna lees je drie praktijkgetuigenissen, van de Group Claims Manager van Atradius, de Group Credit Manager van Sioen Industries en een gespecialiseerde advocate van Bierens Advocaten.

Ortwin Volcke
Marketing & Research
CRiON

I. Theorie

Hoofdstuk I. Context

1. Juridisch geladen onderwerp

Dit boekje van de reeks Credit Management tools handelt over de zekerheden. Het is een juridisch geladen onderwerp dat niet zo eenvoudig is omdat het een eerder technische materie is. Vooral als we moeten spreken over de rangorde van de diverse zekerheden: een goed of vermogen kan door diverse zekerheden bezwaard zijn, en dan komt het er op aan te weten wie als eerste uit de opbrengsten van de liquidatie bij samenloop betaald zal worden. De bedoeling is het in dit boekje zo eenvoudig mogelijk uit te leggen. De definities of verklaringen van specifieke juridische termen komen voor in een voetnoot wanneer we daar het een eerste keer over hebben.

Naast de wetgeving spreekt men dikwijls over de rechtspraak en de rechtsleer:

- de rechtspraak staat voor wat de rechters doen: recht spreken, een beslissing nemen in een rechtszaak. Dit gebeurt via vonnissen voor de gewone rechtbanken, en arresten voor de hoven van beroep en het Hof van Cassatie. In die uitspraken worden dikwijls interpretaties van de wetteksten gemaakt, en belangrijke juridische beginselen neergelegd, die door de juristen gevolgd worden;
- de rechtsleer (of doctrine) is het geheel van geschriften gewijd aan het recht door gezaghebbende auteurs, meestal rechtsgeleerden. Het recht zoals aangetroffen in de wetgeving en in de rechtspraak spreekt immers niet voor zich, maar moet verduidelijkt worden.

Het uitgangspunt is natuurlijk het Belgische en Europese rechtssysteem omdat we daar beter mee vertrouwd zijn. Men moet wel goed weten dat bij de uitwinning van zekerheden ook andere rechtssystemen betrokken zijn. België heeft een erg open economie, en exporteert veel. Een handelstransactie tussen een Belgische verkoper en een Duitse koper, waarbij op het betrokken goed een eigendomsvoorbehoud rust,

kan onderworpen zijn aan het Duitse recht. In Duitsland geldt naast het verlengde eigendomsvoorbehoud zoals in België, ook een uitgebreide versie (cf. infra). Daar 80 % van de Belgische export op de Europese Unie (EU) gericht is, zal dus vooral het recht uit die landen van belang zijn. Het is echter duidelijk dat we niet al de Europese varianten kunnen behandelen in dit boek.

Ook de leverancier wordt hiermee geconfronteerd: om te bekomen dat zijn verkregen zekerheid volkomen conform de buitenlandse wetgeving is zal hij ter plaatse een juridisch adviseur (ook nog *'legal opinion'* genoemd) moeten inwinnen bij de lokale juristen of advocaten.

2. Belgisch rechtssysteem

Het Belgische rechtssysteem zit rond 2020 in een mutatieproces. Onder impuls van de voormalige minister van justitie Koen Geens werden tal van nieuwe wetten en wetboeken geïntroduceerd. In 2017 kwam er een nieuwe faillissementswet die in boek XX van het Wetboek economisch recht werd geïntroduceerd, in 2018 kwam er de hervorming van het ondernemingsrecht, in 2019 een nieuw Wetboek van vennootschappen en verenigingen, enz. ...

Ook de zekerheden bleven niet buiten schot. Op donderdag 4 april 2019 heeft men het wetsontwerp aangenomen dat een nieuw Burgerlijk Wetboek (NBW) invoert. Alle bepalingen uit het huidige Burgerlijk Wetboek (BW) over het eigendomsrecht, de mede-eigendom, de gebruiksrechten en de zekerheden op goederen (inclusief de huidige hypotheekwet) werden gehergroepeerd en zullen ondergebracht worden in het Nieuw Burgerlijk Wetboek dat op 1 september 2021 in werking treedt. Maar het NBW is nog niet af: het bestaat uit negen boeken, maar slechts 2 werden tot dusver gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad (BS). Het gaat om boek 3 dat gaat over de goederen (en het eigendomsrecht), en boek 8 met betrekking tot het bewijs. Voor ons is enkel boek 3 relevant, waar we indien nodig naar zullen verwijzen. De

zekerheden zullen opgenomen worden in boek 7 van het NBW, maar dat is nog niet af. Na een veldtocht van meer dan tweehonderd jaar is de oude Code Napoléon uit 1804 eindelijk aan zijn zwanenzang begonnen.

Door die mutaties worden ook tal van oude begrippen, die we sinds de negentiende eeuw gebruiken, veranderd:

- de koopman van het oude handelsrecht is nu het ruimere begrip van de ondernemer. Hiertoe behoren bv. de vrije beroepen (zoals notarissen, advocaten, geneesheren...) die nu ook failliet kunnen gaan;
 - daaraan gekoppeld werd de rechtbank van koophandel de ondernemingsrechtbank;
 - de curator is nu een insolventiefunctionaris (in navolging van de Europese insolventieverordening uit 2015);
 - in het NBW wordt het hypotheekkantoor 'het bevoegde kantoor van de Algemene Administratie van de Patrimoniumdocumentatie' en de hypotheekbewaarder wordt vervangen door diezelfde 'Algemene Administratie van de Patrimoniumdocumentatie' (art. 3.30 NBW);
- ...

Het zal wel een paar jaar duren vooraleer iedereen met deze nieuwe begrippen vertrouwd is.

3. Zekerheden voor de leverancier

Een leverancier die geen zekerheden heeft werkt op een open account basis. Maar hij zal toch zijn risico trachten te beperken door middel van bv. een kredietverzekeringsspolis, dat geen klassieke zekerheid is.

We kunnen natuurlijk niet alle zekerheden behandelen, en zullen ons dus vooral richten naar die zekerheden die relevant zijn voor de leverancier van goederen en diensten, en a fortiori voor de credit manager. Het uitgangspunt is dus de leverancier, wat ook tot gevolg heeft dat we ons tot de B2B-omgeving beperken en niet ingaan op de regels die

de consument aanbelangen. We denken dan in de eerste plaats aan het eigendomsvoorbehoud en de persoonlijke borgstelling, waar we in detail op ingaan omdat ze de meest gebruikte zekerheden zijn. De garantie komt ook kort aan bod, maar zal in het volgende boek over bonding meer uitgebreid aan bod komen, evenals het verschil tussen de borgstelling en de garantie.

Maar soms vergeet men dat naast deze populaire zekerheden, er nog een resem andere zekerheden bestaan waarop de leverancier een beroep zou kunnen doen. Al die andere zekerheden die nuttig zouden kunnen zijn voor de leverancier worden kort behandeld, net zoals andere aspecten (bv. de rangregeling). Maar we zullen het praktisch niet hebben over de hypotheek. Daarbij hebben we ons vnl. gesteund op de syllabus 'Insolventierecht' van prof. M. Vanmeenen (Univ. Antwerpen).

Het moet wel gaan om redelijk belangrijke bedragen die het de moeite maken om het onbetaalde te recupereren, zodat de baten de overhand krijgen op de kosten. Bij een vordering van een paar duizend euro is het sop de kool niet waard.

Krediet- en borgtochtverzekering¹ zijn ook persoonlijke zekerheden, maar ze ressorteren niet onder de klassieke zekerheden waarvan de meesten een wettelijke basis hebben. Hetzelfde geldt voor het documentair krediet² dat eerder een betalingstechniek is dan een zekerheid. Om die reden worden ze buiten beschouwing gelaten.

¹ Meer omstandige informatie over krediet- en borgtochtverzekering kan U vinden in: BECUE, P., *Handboek krediet- en borgtochtverzekering*, Antwerpen-Gent-Cambridge, Intersentia, 2e editie, 2020, 1061 p.

² Meer informatie over het documentair krediet vind U in: BECUE, P., BEECKX, R., DE CONINCK, V., DEVOLDER, J., DE WILDE, C., VANWINGH, K., VOLCKE, O., *Een beknopte gids voor het documentair krediet. Theoretische principes en praktijkgetuigenissen*, Reeks Credit Management Tools, Gent, CRION, 2020, 110 p.

Hoofdstuk II. Algemeen kader van de zekerheden

1. Bescherming van de schuldeiser

Er is een praktische nood aan zekerheidsrechten, die voortvloeit uit de hiernavolgende beginselen in het Belgische rechtssysteem:

- Artikel 7 hypotheekwet (opgenomen in andere bewoordingen in art. 3.36, 1^e lid, NBW)

“Ieder die persoonlijk verbonden is, is gehouden zijn verbintenissen na te komen, onder verband van al zijn goederen, hetzij roerende hetzij onroerende, zowel tegenwoordige als toekomstige”. De schuldeiser kan aldus verhaal nemen op het vermogen van zijn debiteur, maar toch heeft de schuldeiser geen zakelijk recht op dit vermogen, waardoor hij de vervreemding hiervan door de debiteur niet kan beletten. Het onderpand van de schuldeiser heeft immers geen betrekking op het vermogen zoals het bestaat op het ogenblik van het ontstaan van de schuldvordering, maar wel zoals dit is samengesteld op het moment waarop de schuldeiser zijn verhaalsrecht uitoefent.

- Artikel 8 hypotheekwet (opgenomen in andere bewoordingen in art. 3.36, 2^e lid, NBW)

“De goederen van de schuldenaar strekken tot gemeenschappelijke waarborg voor zijn schuldeisers, en de prijs ervan wordt onder hen naar evenredigheid van hun vordering verdeeld, tenzij er tussen de schuldeisers wettige redenen van voorrang zijn”. Wanneer meerdere schuldeisers gelijktijdig aanspraken doen gelden op het vermogen van hun gemeenschappelijk debiteur, spreekt men van samenloop van schuldeisers (*concursum creditorum*). Dit is bv. het geval bij een faillissement van de debiteur. Bij deze samenloop is het uitgangspunt de gelijkheid tussen de schuldeisers (*paritas creditorum*). Dit betekent dat wanneer de netto-opbrengst van de debiteur zijn goederen ontoereikend is om de totaliteit van de vorderingen te voldoen, de schuldeisers zullen worden voldaan naar evenredigheid van hun respectieve vorderingen. De *paritas*-regel houdt dus in dat de schuldeisers die zich in een gelijkaardige positie bevinden ook gelijk

II. Praktijk

Hoofdstuk I. Interview met Luc Claessens, Group Claims Manager bij Atradius

Atradius

Kredietverzekeraar

Cijfers Atradius:

- omzet: 2 miljard euro
- medewerkers: 3.700
- actief in 54 landen

Luc Claessens

Master in de Rechten, Universiteit Antwerpen

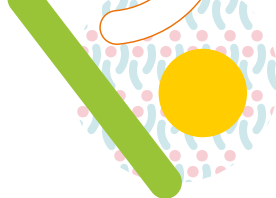
Sinds 1995 bij Atradius:

- Verschillende senior functies bij claims (België, Frankrijk, Italië en Global)
- Momenteel - Group Claims Manager

- 1. Bestaat er bij Atradius een business model waarbij de lokale entiteit die het dichtst bij de debiteur staat verantwoordelijk is voor het incasso? Hoe ziet de organisatie eruit binnen de groep Atradius? Doet U veel beroep op de juridische dienst (als die al apart bestaat)?**

Men werkt bij Atradius met een geïntegreerd systeem, en dit zowel voor de schadecyclus, de polisbehandeling als het arbitragesysteem.

Het incasso wordt door de kredietverzekeraar Atradius uitbesteed aan de zustermaatschappij Atradius Collections, dat een aparte juridische entiteit is. Deze vennootschap werkt zowel voor de verzekerden van Atradius als de niet-verzekerden.

Het dossier wordt elektronisch ingegeven door de verzekerde via de Atradius website. Binnen het half uur vertrekt er automatisch een eerste aanmaning vanuit Atradius Collections naar de debiteur. Het incassosysteem is gelinkt aan het schadesysteem zodat er interactie mogelijk is tussen de twee systemen.

Het dossier wordt toevertrouwd aan de vestiging van Atradius Collections die instaat voor het incasso in het land waar de debiteur gelokaliseerd is. Dit is hetzelfde systeem als bij de arbitrage, waar de underwriters in het land van de debiteur zitten.

Atradius Collections heeft zo 30 vestigingen die elk een territorium beheren. De nabijheid van de debiteur is bepalend omdat de vestiging daar de lokale gewoonten en geplogenheden beter kent. De aanpak van een incasso in Indië is bv. verschillend van die in België. Atradius Collections heeft vestigingen in Europa, Noord-Amerika, Brazilië, Mexico, een paar Aziatische landen en enkele Afrikaanse landen.

Bij Atradius Collections zijn er een massa kleine recuperatiedossiers die een andere aanpak vereisen ten opzichte van de grotere dossiers. Het is te vergelijken met Intrum Justitia. Atradius Collections behandelt wereldwijd ca. 90.000 dossiers per jaar.

Sommige dossiers vereisen een specifiekere, gespecialiseerde aanpak en worden daarom behandeld door het Special Risk Management Team. Het gaat hier niet om een puur incasso, daar het incasso zelf minder belangrijk is dan wat er op de debiteur aan limieten uitstaan, bv. 10 miljoen euro. Omdat het bedrag te omvangrijk is, zijn deze grote dossiers ook de moeilijkste. Hier gaat men een waaier van maatregelen uitwerken voor deze debiteur en niet enkel incasso voeren.

Het incasso moet ook duidelijk onderscheiden worden van de schade. Alles wat polis gerelateerd is, wordt behandeld in het land van de verzekerde. De schadebehandeling valt onder de polis, en is een taak van claims in het land

waar de polis werd afgesloten.

95 % van de recuperaties wordt gefinaliseerd met een minnelijke schikking, terwijl 5 % via gerechtelijke weg wordt opgelost in het land van de debiteur op basis van het internationaal privaatrecht. Het is in deze context belangrijk dat de verkoper goede verkoopvoorwaarden heeft. Een Belgisch vonnis in Indië bv. heeft geen zin daar de uitvoering van een Belgisch vonnis erg twijfelachtig is.

Bij Atradius is er geen aparte juridische dienst, maar er zijn wel juristen actief bij Atradius Collections en het Special Risk Management Team.

2. Hoe komt dat bij Belgische faillissementen de kredietverzekeraars bijna nooit voorkomen in het PV nazicht der schuldvorderingen van de ondernemingsrechtbank?

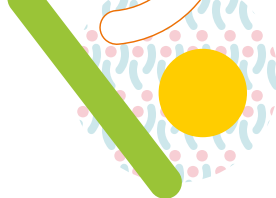
Wanneer er een faillissement is, betaalt Atradius meestal onmiddellijk maar ten laatste na 30 dagen, een schadevergoeding uit aan de verzekerde indien het dossier onder de dekking valt. Maar ondertussen werd de vordering reeds in naam van de verzekerde ingediend bij de curator door Atradius Collections.

3. Hoeveel percent bedraagt bij Atradius de verhouding tussen enerzijds verzekerden, en anderzijds niet-verzekerden, van het incasso dat op hun vraag wordt uitgeoefend?

De verdeling tussen verzekerden en niet-verzekerden bij Atradius Collections is 50/50 op groepsniveau.

4. Hoeveel percent van de debiteurenrisico's is gedekt door zekerheden?

De zekerheden zijn te verwaarlozen bij Atradius kredietverzekering. Een kredietverzekeraar dekt risico's van handelstransacties die op een open

account basis werden afgesloten, zonder zekerheid. De zekerheid die de leverancier zoekt is de kredietverzekering, dat in feite een conditionele zekerheid is afhankelijk van de polisvoorwaarden. Zekerheid heeft hier dus enigszins een dubbelzinnige betekenis.

5. Kan U een rangorde geven van de meeste gebruikte zekerheden?

De meest gebruikte zekerheid is het eigendomsvoorbehoud, dat sterk gepromoot wordt door Atradius. Deze wordt gevolgd door de borgstelling, die moet onderscheiden worden van de garantie. Als je geen limiet kan geven op de dochter, maar deze maakt deel uit van een sterke groep, kan je een borgstelling van de moeder vragen. De kredietwaardigheid van de debiteur wordt dan overgedragen op die van de moeder. De dekking slaat dus op het risico van de moeder. Atradius zal de verzekerde wel helpen de borgstelling rond te krijgen, maar deze moet ervoor zorgen dat de borgstelling uitvoerbaar is, en dat ze door de correcte personen ondertekend wordt. De onderliggende transactie en de zekerheid zijn de verantwoordelijkheid van de verzekerde. Atradius heeft heel weinig borgstellingen: in België wordt er in principe geen beroep op gedaan, in Nederland zijn er wel meer.

Het gebeurt heel zelden maar soms vraagt Atradius een L/C in bepaalde landen.

6. In België bestaat er het principe van de kosteloze borgtocht?

In Atradius België komt men dit niet tegen. Zoals reeds gezegd sluiten de klanten een kredietverzekeringpolis af als zekerheid, zodat ze daarnaast nog geen bijkomende zekerheden gaan zoeken. Ik werk nu al 25 jaar bij Atradius en ben nog niet geconfronteerd geweest met het probleem van de kosteloze borgtocht, waarbij de borg vrijgesteld wordt van zijn verplichtingen omdat hij de financiële draagkracht niet heeft.

7. Gebruikt U de garantie meer dan de borgstelling?

Atradius verkrijgt geen bankgarantie, omdat het risico dan verschoven wordt en je de solvabiliteit van de bank verzekert. Waarom heb je dan nog een verzekering nodig? De meesten willen trouwens indien mogelijk geen garantie afleveren omdat die onvoorwaardelijk is en abstract, los van de onderliggende transactie. Als de leverancier goederen van slechte kwaliteit geleverd heeft, kan de borg een exceptie invoeren en wachten op de uitspraak van de rechtbank. Bij een garantie moet je sowieso bij eerste verzoek uitbetalen.

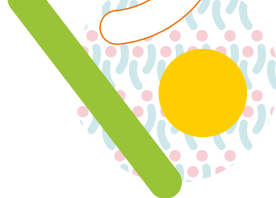
8. Het feit dat internationale handelstransacties tussen diverse landen plaatsgrijpen kan juridisch problemen opleveren. Levert het internationaal privaatrecht daarvoor een oplossing?

We hebben weinig ervaring met het internationaal privaatrecht (IPR). Een Belgische uitvoerder die een vordering heeft op een Duitse debiteur zal in zijn contract streven naar een eigendomsvoorbehoud onder Duits recht. Meer algemeen ga je handelen conform het recht van het land waar je aan levert. Als je levert aan Nederland geldt dat recht.

Bij een normale invordering denk je in de eerste plaats aan het eigendomsvoorbehoud, maar recupereren kost geld. Men houdt dus rekening met het bedrag van de invorderingen. België is een KMO-land, maar voor 3.000 euro ga je het eigendomsvoorbehoud niet uitoefenen omdat het te veel kost.

9. Heeft de wet van 11 juli 2013 het gebruik van het eigendomsvoorbehoud in België doen toenemen?

De klanten worden aangespoord om een rechtsgeldig eigendomsvoorbehoud op te nemen in de Algemene Voorwaarden. Het eigendomsvoorbehoud moet afgedwongen worden ten laatste bij de levering. De wet van 11 juli 2013 voerde het verlengd eigendomsvoorbehoud in, en maakte de tegenstelbaarheid aan derden veel duidelijker.

Het enkelvoudig zowel als het verlengd eigendomsvoorbehoud is mogelijk in België, maar in de praktijk wordt het verlengd eigendomsvoorbehoud toegepast. Bij het enkelvoudig eigendomsvoorbehoud is de juiste link nodig tussen de onbetaalde facturen en de goederen die ermee verband houden. Nu is het verlengd eigendomsvoorbehoud een manier om proberen zaken veilig te stellen. Als je geleverd hebt en 6 maanden later gaat de debiteur failliet, kan je het goed recupereren. Maar de uitoefening van het eigendomsvoorbehoud vraagt bij een faillissement de medewerking van de curator.

Bij een gerechtelijke reorganisatie is het niet duidelijk of een eigendomsvoorbehoud blijft bestaan. Theoretisch wel, maar het is in de praktijk niet zeker of men de teruggave van het goed kan eisen. Je bent met het eigendomsvoorbehoud geen gewone schuldeiser, maar je moet de al dan niet gedeeltelijke kwijtschelding van de vordering in de gerechtelijke reorganisatie ondergaan. De nieuwe regeling rond het eigendomsvoorbehoud is in België slechts van toepassing sinds 2018, zodat alles nog niet duidelijk is.

Moet je het eigendomsvoorbehoud opnemen in het pandregister? Dit is niet evident als je continu veel goederen verkoopt en vorderingen creëert. In principe is de registratie van de handelsvordering in het registerpand niet vereist.

10. Wat zijn de voornaamste obstakels voor een succesvolle toepassing van het eigendomsvoorbehoud in België?

Het is nog te vroeg om de voornaamste obstakels te detecteren. Er is ook nog niet veel over verschenen. Op het ogenblik is het enige nadeel de onduidelijkheid rond de impact van de kwijtschelding bij gerechtelijke reorganisatie, waar we reeds op gewezen hebben. Er is ook nog weinig klaarheid met betrekking tot het effect van het eigendomsvoorbehoud in de verschillende types van gerechtelijke reorganisatie (zoals minnelijk akkoord, collectief akkoord en overdracht onder gerechtelijk gezag).